

BUKOVNIKI

Bukovniki so neznani in nešolani avtorji sestavkov v prozi, zlasti pa verzih, ki so jih rokopisno (nekateri tudi ustno) širili sami ali prepisovalci. Izvor tega naj bi bil v stiski slovenskih koroških protestantov, ki so s prepisovanjem prepovedanih protestantskih knjig po protireformaciji skrbeli za svojo tolažbo. Ta dejavnost se a kasneje prenesla tudi na medicinske, versko apokrifne ter posvetno zarotovalne tekste.

Najbolj značilna misel njihovih verzifikacij je iskreno hrepenenje po miru in socialni varnosti ter ogorčen protest zoper vojno in njene povzročitelje.

- neznan avtor: Pesem od tega razsvetleniga sveta; pamflet (= sestavek, s katerim se sramoti kakšen dogodek, oseba, stvar; sramotilni spis) na reforme Jožefa II., ki so ugodno vplivale na razvoj države, na drugi strani pa – predvsem v konzervativnih krogih pri redovnikih – izzvale upor. Konflikt med racionalistično usmerjeno posvetno inteligenco in za cerkvene reforme navdušeno duhovščino ter med pristaši starega reda je prišel do izraza tudi v naši posvetni verzifikaciji. V tem besedilu je prvič uporabljena beseda razsvetljenski – rabljena v istem pomenu kakor naš splošnozgodovinski pojem razsvetljenstvo.
- Drabosnjak: Svovenje OBACE; pesemska tvorba, edina naša predstavica t. i. poezije modrih rekov. V njej se prepletajo avtobiografske prvine z opisovanjem raznih napak in avtobiografskimi napotki. V glavnem delu se prva in potem vsaka četrta kitica začne z eno od zaporednih črk abecede.